

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3698/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јасмина Којић Павловић адвокат из ..., против тужене „UniCredit Bank Srbija“ АД Београд, чији је пуномоћник Младен Аврамовић адвокат из ..., ради утврђења ништавости и неоснованог обогаћења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 7312/19 од 17.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 7312/19 од 17.12.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 7312/19 од 17.12.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 10685/18 од 20.11.2018. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди да је део члана 9. став 1. тачка 1. уговора о готовинском кредиту бр. ... од ...2018. године који се односи на накнаду на име обраде кредитног захтева, закљученог између тужене и тужиље, у коме је наведено да се корисник кредита обавезује да плати банци фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 2% од износа одобреног кредита, ништав и не производи правно дејство и обавезе тужена да тужиљи на име стицања без основа исплати износ од 2.000,00 динара са законском затезном каматом од 15.06.2018. године до коначне исплате, као и да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 17.300,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да на име трошкова целокупног поступка исплати туженој износ од 50.800,00 динара у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10685/18 од 20.11.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је утврђено да је део члана 9. став 1.

тачка 1. уговора о готовинском кредиту број ... од ...2018. године који се односи на накнаду на име обраде кредитног захтева, закљученог између тужене и тужиле, у коме је наведено да се корисник кредита обавезује да плати банци фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 2% од износа одобреног кредита, ништав и да не производи правно дејство, што је тужена дужна да призна и трпи. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име стицања без основа исплати износ од 2.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2018. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци надокнади трошкове парничног поступка у износу од 17.300,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење па до исплате, док је одбијен захтев тужиле за исплату законске затезне камате почев од дана пресуђења па до дана када су испуњени услови за извршење.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 7312/19 од 17.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 10685/18 од 20.11.2018. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужене изјављена на основу наведене одредбе (посебна ревизија) дозвољена је ради уједначавања судске праксе, због чега је применом члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је са туженим закључила уговор о готовинском кредиту дана 15.06.2018. године, којим је тужилци одобрен кредит у висини од 100.000,00 динара са роком отплате од 120 месеци. Чланом 9. став 1. тачка 1. уговора о кредиту предвиђена је обавеза корисника кредита да плати туженој једнократну накнаду за обраду кредита у висини од 2% од износа одобреног кредита, односно минимум 1.600,00 динара. Тужена је по основу наведене уговорене одредбе наплатила износ, од 2.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су утврдили ништавост оспорене одредбе уговора о кредиту. По становишту судова, спорна уговорна одредба противна је начелу начелу савесности и поштења, зато што је тужена банка приликом закључења уговора о кредиту повредила право клијента на обавештеност, јер тужилца приликом закључења уговора није информисана о којим

трошковима је реч, односно банка није исказала врсту и структуру наведених трошкова као и начин њиховог обрачуна који је везан за износ одобреног кредита, тако да је тужилци остао непознат механизам обрачуна, њихова структура и стварна намена и она је на тај начин доведена у неравноправан положај у односу на тужену. Утврдивши ништавост спорних уговорних одредби у смислу члана 103. Закона о облигационим односима, судови су применом члана 104. тог Закона обавезали тужену на враћање онога што је примила од тужилце по основу извршења њене обавезе преузете тим уговорним одредбама и на плаћање затезне камате од дана пријема новца.

По оцени Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује на погрешну примену материјаног права.

Тужена је, сходно одредбама чланова 42. и 43. Закона о банкама и члана 17. став 1. и 4. Закона о заштити корисника финансијских услуга, имала право да од тужилце наплати спорну накнаду за обраду кредитног захтева и да њену висину процентуално искаже и прикаже кроз обрачун ефективне каматне стопе, што не споре ни нижестепени судови. Међутим, погрешан је закључак судова да тужилци, пре закључења уговора, нису били предочени јасни и недвосмислени подаци о томе и да је она тако доведена у неравноправан положај зато што јој је остао непознат механизам њиховог обрачуна. Тужена је суду доставила понуду сачињену на прописаном обрасцу, коју је уручила тужилци, у којој је по врсти и висини исказала све накнаде и трошкове кредита, па и накнаду за обраду кредитног захтева. Уручењем ове понуде у предуговорној фази тужена је обавестила тужилцу о врсти и висини накнада и трошкова на јасан и недвосмислен начин који задовољава услов одређености обавезе, у смислу члана 50. Закона о облигационим односима. Тужена није била дужна да у понуди искаже структуру и спецификацију трошкова и накнада, јер таква њена обавеза не произилази из члана 17. став 4. тачка 10. Закона о заштити корисника финансијских услуга и Одлуке Народне банке Србије о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику, важеће у време закључења предметног уговора. Такав приказ трошкова кредита не би понуду банке учинио јаснијом и разумљивијом, нити би допринео остваривању основног циља обавештавања корисника у предуговорној фази - омогућавања кориснику да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и одлучи се да ли понуђени уговор одговара његовим потребама и могућностима. Оспорена уговорна одредба сачињена је јасно и разумљиво, а предмет обавезе тужиоца - корисника кредита је одредив, јер је одређен означеним процентом у односу на износ одобреног кредита утврђен у члану 1. Уговора.

Из наведених разлога, спорна одредба уговора о кредиту није ништава у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима и не постоји обавеза тужене на реституцију, у складу са чланом 104. став 1. тог Закона. Због тога је применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке – преиначене пресуде нижестепених судова и одбијени тужилцини захтеви, као и њен захтев за накнаду трошкова поступка.

Одлука о трошковима целокупног поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП. Туженој су досуђени трошкови за састав једног поднеска у износу од 6.000,00 динара, заступање на једном одржаном рочишту износ од 7.500,00 динара, састав жалбе и ревизије у износу од по 12.000,00 динара, судску таксу за жалбу и другостепену

пресуду у износу од по 1.900,00 динара и судску таксу за ревизију у износу од 3.800,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 5.700,00 динара.

Одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова на име ревизијског поступка, обзиром да одговор на ревизију није обавезан ни нужан у поступку по овом правном леку у смислу члана 154. ЗПП, због чега је одлучено као у ставу четвртог изреке, сходно члану 165.став 1.ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић